

MATKAKERTOMUS: NMKL:N 66. VUOSIKOKOUS 2012

Pohjoismaisen elintarvikkeiden metodiikkakomitean (Nordisk Metodikkommitté för Livsmedel, NMKL) 66. vuosikokous pidettiin Suomen kansallisen komitean kutsusta 24. – 28.8.2012 Haikon kartanossa Porvoossa. Hallinnollisia asioita käsittelevä alakomitea (puheenjohtajat ja sihteerit) kokoontui 24.8.2012. Tähän kokoukseen osallistuivat Harriet Wallin (Suomen kansallisen komitean puheenjohtaja 30.9.2012 asti), Tuula Pirhonen (Suomen kansallisen komitean puheenjohtaja 1.10.2012 lähtien) ja Liv Kukkonen (Suomen kansallisen komitean sihteeri 1.10.2012 lähtien). Suomen kansallisella komitealla ei tällä hetkellä ole sihteeriä.

Vuosikokoukseen osallistui yhteensä noin 40 NMKL-jäsentä edustaen kaikkia pohjoismaita. Vuosikokoustyö oli, kuten tapana on, jaettu neljään alaryhmään. Lisäksi oli yhteisiä asioita käsittelevä istunto. Suomesta oli kymmenen osallistujaa:

- Subkomitea 1, hallinnolliset asiat: Harriet Wallin, Tuula Pirhonen ja Liv Kukkonen
- Subkomitea 2, mikrobiologiset asiat: Saija Hallanvuo, Annika Pihlajasaari, Tuula Pirhonen ja Elina Vatunen
- Subkomitea 3, kemialliset asiat: Christina Bäckman, Liv Kukkonen ja Harriet Wallin
- Subkomitea 4, aistinvaraisen arvioinnin asiat: Leena Lilleberg, Mari Sandell (TY) ja Tuomo Tupasela (MTT)

Muista maista osallistuttiin seuraavasti: Islanti kuusi, Norja kahdeksan, Ruotsi kymmenen ja Tanska yhdeksän henkilöä. Lisäksi osallistui Lene Breum Larsen ÄK-FJLS:n elintarvikeosaston edustajana ja Ann-Christine Larsson Ekström elintarvikeosaston NMF-ryhmän sihteerinä.

Plenaari-istunto

Kokouksen plenaari-istunnon avasi NMKL:n puheenjohtaja Ulla Edberg (Ruotsi) kertomuksellaan. NMKL:n pääsihteeri Hilde Skår Norli raportoi kokoukselle toimintavuoden julkaisu- ja muusta toiminnasta, taloudesta, kansainvälisestä yhteistyöstä jne. Kimmo Peltonen piti esitelmän nanoteknologiasta ja vuoden NMKL-referentiksi nimetty Saija Hallanvuo esitteli Yersiniatyötään.

Muuta:

- Lene Breum Larsen ja Ann-Christine Larsson-Ekström raportoivat ÄK-FJLS:in elintarvikeosaston ja sen työryhmien toiminnasta. Virkamieskomitea on laatinut uuden puiteohjelman 2013-2016. Aikaisemmista suunnitelmista poiketen ei tulla nyt arvioimaan osaston ja sen työryhmien, mukaan lukien NMKL:n toimintaa eikä muuttaa organisaatiota. Elintarvikeosasto kokoontuu 28. – 29.11.2012 ja pohtii silloin osaston prioriteetteja uuden puiteohjelman puitteissa. Suuria muutoksia strategiaan periaatteisiin ei ole odotettavissa.
- Ulla Edberg raportoi CENin teknisen komitean CEN/TC 275 Food analys – Horizontal methods toiminnasta.
- Sven Qvist raportoi NordValin toiminnasta. Sertifiointitoiminta mikrobiologian alalla on vakiintunut ja toivotaan, että saataisiin lähitulevaisuudessa hakemuksia koskien myös kemiallisten pikamenetelmien sertifiointia.

Kaikki raportit julkaistaneen vuosikokousraportissa.

Subkomiteatyö

Tärkeimpiä kokouspäätöksiä (alustava päätösluettelo on saatavana allekirjoittaneelta):

Subkomitea 1 (hallinnolliset asiat):

- NMKL:n rahoitus ÄK-FJLS:n elintarvikeosaston projektirahalla: pääsihteeristön ylläpitoon vuonna 2012 haettiin ja saatiin 500.000 Tanskan kruunua. Samaa rahoitusta haetaan vuodelle 2013.
- Päätettiin, että vuosille 2011 ja 2012 myönnettyt projektivarat eivät siirry vuoteen 2013, vaan ne on käytettävä vuonna 2012. **Suomalaisten käsissä olevia tällaisia projekteja ovat kasvisteroli/stanoli menetelmän kokeilu (Päivi Laakso), leivän aistinvaraisen arvioinnin menettelyohje (Mari Sandell) ja Yersinia enterocolitica –menetelmän sisäinen validointi (Saija Hallanvuo).**
- Hyväksyttiin vuoden 2012 budjetti, jonka loppusumma oli 1,7 miljoonaa Norjan kruunua.
- Päätettiin pitää NMKL:n painotuotteiden hinnat ennallaan.
- Hyväksyttiin NMKL:n toimintasuunnitelma vuodelle 2012/2013
- Valittiin Liv Kukkonen kemiallisen alakomitean puheenjohtajaksi Harriet Wallinin jälkeen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Toimikausi loppuu vuoden 2013 vuosikokoukseen.

- Valittiin Grethe Hyldig aistinvaraisen arvioinnin alakomitean puheenjohtajaksi kaudelle 2012-2016
- NordValin nimi: koska maailmalla mielletään NordValia puhtaasti pohjoismaiseksi validointiorganisaatioksi NordVal ehdotti, että nimi muutetaan NordVal International:iksi. Perustelut muutokselle on tulossa ja asiaan on otettava kantaa 1.12.2012 mennessä.
- Ei-kollaboratiivisesti kokeiltujen NMKL-menettelmien validointi: pääsihteeri laatii 1.12.2012 mennessä uuden asiakirjan, jossa huomioitu muiden alakomiteoiden kommentit ja jossa on erikseen kemiallisten, mikrobiologisten ja aistinvaraisten menetelmien validointikriteerit
- Merkittiin tiedoksi NMKL:n laaja kansainvälinen yhteistyö:
 - NMKL osallistuu AOAC:n vuosikokoukseen syyskuussa 2012
 - NMKL osallistuu vaihtoehtoisten menetelmien validointia koskevan ISO 16140 –standardin uusimistyyöhön
 - NMKL osallistuu aktiivisesti Codexin menetelmäkomitean työhön
 - MicroValilla ja NordValilla on yhteistyösopimus; harkitaan yhteistyötä AFNORin kanssa
 - NMKL osallistuu ISON ja CENin menetelmätyöhön sekä CEN/TC 275 työhön (Food analysis – Horizontal methods)
 - NMKL osallistuu IDF:n työhön ja oli tänä vuonna edustettuna IDF:n Analytical Week –tilaisuudessa (Tiina Putkonen)

Subkomiteoiden yhteiset asiat

- Lämpömittareiden tarkistusta ja kalibrointia koskeva proseduurin valmistuneen syyskuussa
- Otettava 1.12.2012 mennessä kantaa siihen, onko vaakojen tarkistusta ja kalibrointia koskeva proseduurin uusimisen tarpeessa
- Otettava kantaa ehdotukseen pohjoismaisesta yhteistyöstä aihealueella elintarvikeanalytiikan valmiisuusasiat

Subkomitea 2 (mikrobiologia):

- Subkomitean puheenjohtajana toimi Franklin Georgsson (Islanti) ja Gro S. Johannessen (Norja) toimi sihteerinä.
- Tuula Pirhonen esitteli ISO TC 34 SC9 ja CEN TC 275 WG6 kokousten asialistalla olleita asioita ja Annika Pihlajasaari esitteli Codexin (CCFH) mikrobikriteerien asettamista pohtineessa kokouksessa Parmassa 29.5.-1.6.2012 käsiteltyjä aiheita
- *Clostridium botulinum* NMKL 80: perustetaan ryhmä seuraamaan työn etenemistä CEN:ssä. Ryhmän vetäjää kysytään Suomesta.
- *Y. enterocolitica* viljelymenetelmä NMKL 117. Referentti (Saija Hallanvuo) antaa menetelmäehdotuksen lokakuun loppuun mennessä ja kansalliset komiteat kommentoivat 1.12.2012 mennessä.
- *Y. pseudotuberculosis* –viljelymenetelmä, tuleva NMKL 193. Referenttiä (Saija Hallanvuo) pyydetään lähettämään menetelmäehdotus kontaktihenkilöille 1.12.2012 mennessä.
- Aerobisten mikrobien kokonaismäärä (eri lämpötiloissa) NMKL 86, revidointi.
- Norovirus: aihe siirrettiin ideapankkiin.
- Revidointivuorossa olevat menetelmät:
 - NMKL 56, 2008. Anaerobit sulfiittia pelkistävät bakteerit elintarvikkeissa; revidoidaan.
 - MKL 189, 2008. Aerobinen tai anaerobinen kokonaispesäkeluku. Revidoidaan. Suomi pyrkii etsimään aiheelle referentin.
 - Vibrio. NMKL 156, 1997. Aihe jätetään odottamaan ja seurataan kehitystä CEN:ssä
- Maitohappobakteerit NMKL 140:2007 pidetään ennallaan, mutta työstetään probioottien määrittämiseen uusi menetelmä. Kansallisia komiteoita pyydetään etsimään referenttiä ja kontaktihenkilöitä ennen 1.12.2012.

Subkomitea 3 (kemialla):

- Subkomitean puheenjohtajana toimi Harriet Wallin. Ulf Bondesson (Ruotsi) toimi sihteerinä.
- Jäsenet olivat tuoneet mukaansa kemiallisia postereita, yhteensä 13 kpl. Eivillä oli niistä noin puolet. Lisäksi jäsenmaat tiedottivat lyhyesti vuoden uutuuksista.
- Uusi raportointialue: nanoteknologia. Suomea pyydettiin nimeämään 1.12.2012 mennessä raportoidaan.
- Menettelmien kokeilu
 - Meneillä: kasvisterolien/stanolien GC-määrittäminen ja metyylielohopean GC-ICPMS-määrittäminen
 - Tulossa: histamiinin LC-määrittäminen ja rasvan NMR-määrittäminen
- Valmistumassa olevat menetelmät, jotka tulevat lausunnon toimintavuoden aikana:

- Nitriitin ja nitraatin spektrofotometrinen määrittäminen, PSP-toksiinien määrittäminen, torjunta-ainejäämien etyyliasetaattimenetelmä ja biogeenisten amiinien LC-määrittäminen
- Mausteseoksien kielletyt väriaineet: menetelmäehdotus 1.12.2012 mennessä
- Todettiin, että ruokasuolamäärittäminen käytännössä vaihtelevat maissa: kaksi maata määrittää suolaa kloridin kautta ja kolme natriumin kautta. Kun EU-asetuksen 1169/2011 (elintarviketietojen antaminen kuluttajalle) siirtymäaika loppuu (ravintoarvoilmoituksen osalta 13.12.2016), tulee kaikkien maiden siirtymä määrittämiseen suolapitoisuus natriumin kautta (2,5 x [Na]).

Subkomitea 4 (aistinvarainen arviointi):

- Subkomitean puheenjohtajana toimi Gunnar Forsgren (Ruotsi) ja sihteerinä Grethe Hyldig (Tanska).
- Päivitettiin subkomitea 4:n työsuunnitelma. Kohtaan 1.8 kuluttajatesteihin liittyvä NMKL-menettelyohje lisättiin tieto asiaa käsittelevästä ISO-luonnoksesta sekä ConsumerCheck-projekti.
- Käytiin läpi subkomitea 4 jäsenten osallistumiset kansallisiin ja kansainvälisiin foorumeihin sekä tiedottamiset NMKL:n toiminnasta.
- NMKL-menettelyn nro 183 (Juomaveden aistinvarainen laadunarviointi) referenssiaineiden toksikologiseen tarkasteluun liittyvät taulukot liitetään nykyiseen menetelmään liitteiksi. Taulukot lähetetään sitä ennen hyväksyttäväksi kansallisille komiteoille. Englanniksi laaditut taulukot käännetään myös norjaksi ja suomeksi.
- Valmistumassa oleva NMKL-menettelyohje
 - Aistinvaraisen arvioinnin mittausepävarmuus: pääsihteerille marraskuussa
- Tekeillä olevat NMKL-menettelyohjeet
 - Aistinvaraisten tulosten raportointi: luonnos pääsihteerille marraskuussa
 - Lihavalmisteiden aistinvarainen analyysi: luonnos vuosikokoukseen 2013
 - Leivän aistinvarainen arviointi: projektikokous Norjassa marraskuussa. Projektiin varatut rahat tulee käyttää tämän vuoden aikana (45 000 NOK).
 - Analyttisen raadin rekrytointi ja koulutus: luonnos valmis joulukuussa
 - Erotustestien metodiikka: kokeilusuunnitelma projektiryhmälle kommentoitavaksi syyskuussa
 - NMKL Procedure no 12 SENSVAL: Guidelines for internal control in sensory analysis laboratories. Menettelyohjeen revidointi toteutetaan liitteenä nykyiseen ohjeeseen.
 - NMKL-menettelyohje nro 12 Ohjeet elintarvikkeiden näytteenottoon. Ohjeeseen liitetään revidoinnin yhteydessä aistinvarainen näkökulma.

Yllä lueteltujen asioiden lisäksi käsiteltiin lukuisia muita asioita, joista kokoukseen osallistujat, mielellään antavat lisätietoja.

NMKL:n seuraavat kokoukset/tilaisuudet

- Marraskuussa 2012 Lars Jorhem antaa koulutusta kaikissa pohjoismaissa uudesta NMKL-proseduurista aiheena "Saanto" (validointi, menetelmäkriteerit, mittausepävarmuus). Ohjelma on valmis ja koulutuksesta tiedotetaan syyskuussa.
- NMKL:n työvaliokunta kokoontuu 8. - 9.2.2013 Norjassa
- Vuoden 2013 vuosikokous on 31.8. – 3.9.2013 Kalmarissa, Ruotsi

Lopuksi

Suomella oli tänä vuonna sopiva 8-10 hengen delegaatio. Olisi suotavaa, että Suomen delegaatio tulevaisuuden kokouksissa olisi laajapohjainen sekä että suomalaisille referenteille ja kontaktihenkilöille tarjottaisiin mahdollisuus osallistua kokouksiin.

Järjestelyt sujuivat kokeneessa konferenssihotellissa erittäin hyvin. Järjestetty oheisohjelma miellytti osallistujia. Isäntämaalle kuuluvat kokonaiskustannukset (tilat, tekniikka, kahvitukset, oheisohjelma) olivat luokkaa 12.700 €. Eviran osuudeksi jää noin 2.700 €, koska MMM oli myöntänyt kokousjärjestelyille 10.000 €:n suuruisen avustuksen.

Eviran tarjoamalla ja Kimmo Peltosen isännöimällä juhlaillallisella kiitettiin väistyvää Suomen kansallisen komitean puheenjohtajaa (Harriet Wallin) kauniisti yli kolmenkymmenen vuoden toiminnasta eri rooleissa NMKL:ssä.

Christina Bäckman, Saija Hallanvuo, Liv Kukkonen, Leena Lilleberg, Annika Pihlajasaari, Tuula Pirhonen ja Harriet Wallin